

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Digitaalinen henkilöllisyys – mistä on kyse ja miten muutokset vaikuttavat viranomaisten toimintaan?

10.5.2022

tietohallintoneuvos, yksikön päällikkö Maria Nikkilä

 @VM_MariaNikkila

Rakennamme uutta digitaalista henkilöllisyystodistusta

- Luomme valtiovarainministeriössä yhdessä muiden toimijoiden kanssa uutta digitaalista henkilöllisyystodistusta. Lisäksi kehitetään vaihtoehtoinen sähköinen tunnistusratkaisu niille, joilla ei ole mobiililaitetta käytettävissä sekä ulkomaalaisen digitaalinen asiointiväline.
- Kyseessä on Digitaalisen henkilöllisyyden kehittämisen hanke, joka perustuu hallitusohjelmaan.
- Kyseessä ei ole vain teknologinen uudistus, vaan yhteiskunnallinen muutos, joka vaikuttaa kansalaisiin, yrityksiin, järjestöihin ja julkisiin toimijoihin

Hallitusohjelma

Tavoitteena edistää Suomen kansalaisille ja kaikille Suomessa asuville mahdollisuutta sähköiseen tunnistautumiseen sekä edistää toimivien tunnistusratkaisuiden kehittymistä.

Miksi digitaalinen henkilöllisyystodistus tarvitaan?

1

Digitaalinen henkilöllisyystodistus parantaa omien henkilötietojen hallintaa.

- ✓ Tietosuoja lisääntyy, kun tiedot siirtyvät suoraan asiointipalveluun ilman välikäsiä ja henkilö voi päättää, mitä tietoja jakaa asiointitilanteessa.

2

Digitaalinen henkilöllisyystodistus helpottaa kansalaisten, yritysten ja viranomaisten arkea.

- ✓ Yhdenvertaisuus lisääntyy, kun sähköinen asiointi on riippumatonta maksullisista asiakassuhteista.
- ✓ Käyntiasiointi on helpompaa ja sujuvampaa.

3

Yhteiskunnan palvelut digitalisoituvat, ja Suomi haluaa olla edelläkävijä digitalisaatiossa

- ✓ Digitaalinen henkilöllisyystodistus voidaan myöhemmin laajentaa eurooppalaiseksi lompakkosovellukseksi.

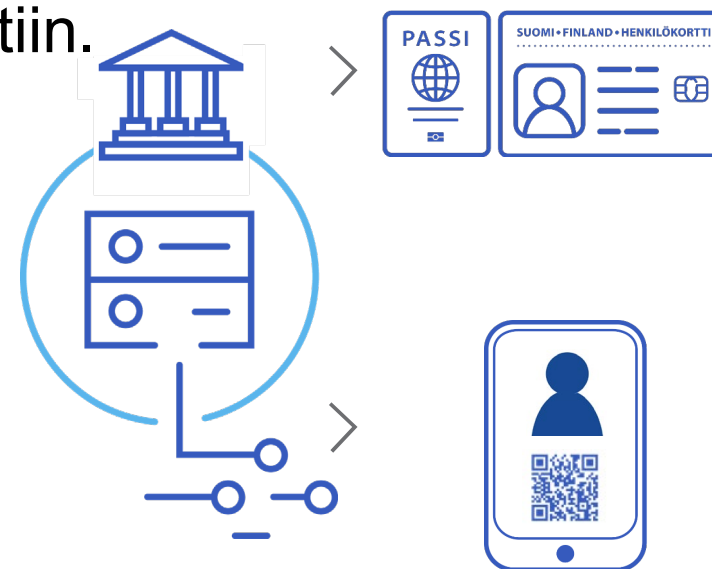
Mitä tapahtuu tässä ja nyt

Mitä otetaan käyttöön 2023?

1 Passin ja henkilökortin rinnalle digitaalinen henkilöllisyystodistus sähköiseen ja käyntiasiointiin.

2 Henkilöllisyyden osoittamisen ratkaisu ulkomaalaisille sähköiseen asiointiin.

3 Luonnollisen henkilön tunnistusväline julkisiin palveluihin niille, jotka eivät käytä mobiililaitetta

Digitaalinen henkilöllisyystodistus

Henkilöllisyyden osoittaminen sähköisessä ja käyntiasioinnissa mobiilisovelluksen avulla

- Poliisin myöntämä, sähköinen versio virallisesta tunnistusasiakirjasta.
- Mahdollistaa myös sähköisen tunnistautumisen yksityisen ja julkisen sektorin asiointipalveluihin.
- Mobiilisovellus ladattavissa sovelluskaupoista (iOS, Android)
- Voi ottaa käyttöön kaikki, joilla on Suomen viranomaisen myöntämä voimassaoleva passi tai henkilökortti.
- Tarkastaminen käyntiasioinnissa sovelluskaupoista ladattavan, maksuttoman tarkastussovelluksen avulla. Vaihtoehtoisesti tarkastustoiminnallisuuden voi integroida asiointipisteessä käytössä olevaan järjestelmään, esimerkiksi kassajärjestelmään. Digitaalista henkilöllisyystodistusta ei voi tarkastaa pelkästään visuaalisesti.
- Käyttöön otettavissa ilman erillistä maksua.

Ulkomaalaisen asiointiväline

Henkilöllisyyden osoittaminen sähköisessä asiointissa mobiilisovelluksen avulla

- DVV:n myöntämä asiointiväline.
- Mahdollistaa sähköisen tunnistautumisen yksityisen ja julkisen sektorin asiointipalveluihin myös Suomen rajojen ulkopuolelta.
- Mobiilisovellus ladattavissa sovelluskaupoista (iOS, Android)
- Käyttöönotto edellyttää, että henkilöllä on voimassaoleva ulkomaalainen passi tai henkilökortti.
- Voidaan ottaa käyttöön etänä.
 - Etärekisteröinnistä säädetään HETU-hankkeen puolella, mutta välineen käyttö mahdollistetaan digitaalisen henkilöllisyyden hankkeen kautta.
- Maksullinen käyttäjälle.

Luonnollisen henkilön tunnistusväline

Tunnistautuminen julkishallinnon sähköisissä palveluissa

- DVV:n myöntämä erillinen tunnistusväline
 - Esimerkiksi vaihtuvaa tunnuslukua esittävä laite
- Mahdollistaa sähköisen tunnistautumisen julkisen sektorin asiointipalveluihin Suomi.fi-tunnistuksen kautta.
- Käyttöönotto edellyttää, että henkilöllä on voimassaoleva Suomen viranomaisen myöntämä passi tai henkilökortti.
- Maksullinen käyttäjille.

Digitaalinen henkilöllisyystodistus käyntiasioinnissa

Uusi täysin digitaalinen tapa nykyisten rinnalle

- ✓ Luotettavampaa tunnistamista
- ✓ Parempaa asiakaskokemusta
- ✓ Parantaa tietosuojaa (tiedon minimointi)
- ✓ Takaa tietojen eheyden ja luottamuksellisuuden

Tarkastaminen joko

- 1) maksuttomalla tarkastussovelluksella tai
- 2) Integroimalla tarkastussovellus asiointipisteessä käytössä olevaan järjestelmään.

Mikä muuttuu sähköisessä asiointissa?

Digitaalinen henkilöllisyystodistus ja luonnollisen henkilön digitaalinen asiointiväline

Sähköinen asiointi

- Ei vaadi viranomaisilta muutoksia olemassa oleviin järjestelmiin.
- Tunnistuspalvelu tarjotaan Suomi.fi-tunnistuksen osana, uudet tunnistusvälineet automaattisesti tuettuna
 - samat tietoluvat ja sopimukset voimassa kuin nykyisin
- Asiakkuudesta riippumaton ratkaisu on laajemmin esimerkiksi alaikäisten ja ulkosuomalaisten saatavilla

Mikä muuttuu sähköisessä asiointissa?

Ulkomaalaisten digitaalinen asiointiväline

- Tunnistuspalvelu tarjotaan Suomi.fi-tunnistuksen osana, uusi asiointiväline automaattisesti tuettuna.
- Asiointipalvelu päättää, hyväksyykö palvelussaan ulkomaalaisen asiointivälineellä tunnistautumisen.
- Aiheuttaa todennäköisesti kehitystarpeita asiointipalveluun.
- Mahdollistaa ulkomaalaisille, esimerkiksi opiskelijoille ja työperäisesti maahan muuttaville asioimisen Suomen viranomaisten palveluissa.

Todisteen esittäminen asiointitilanteessa

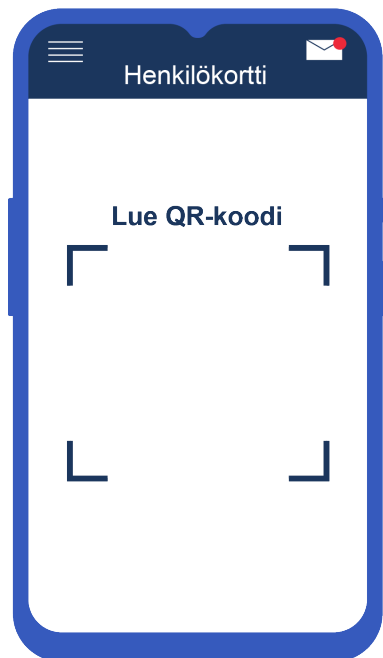
Sähköinen asiointi

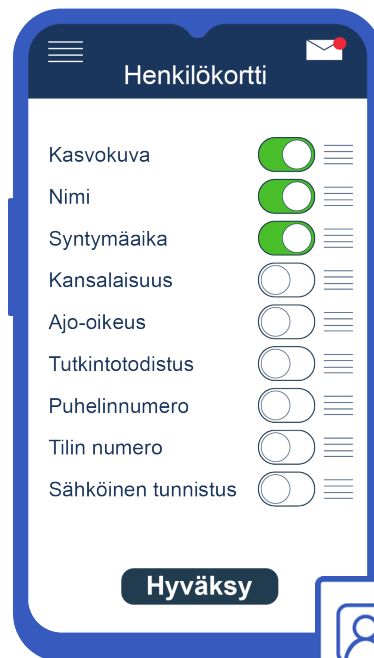
Käyntiasiointi

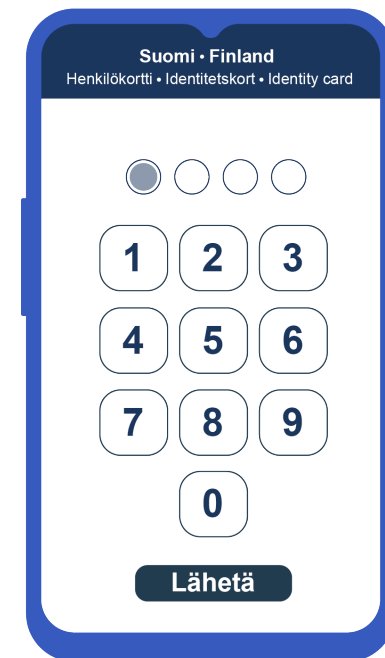
Yhdistetään lompakko
ja kysyvä palvelu

Valitaan esitettävät
todisteet

Hyväksytään
vahvistettujen
tietojen lähettäminen

Hallituksen esityksen valmistelun tausta

- Hallituksen esityksellä mahdollistettaisiin suunniteltujen ratkaisujen tuotanto ja käyttö: 1) Digitaalinen henkilöllisyystodistus, 2) ulkomaalaisen digitaalinen asiointiväline ja 3) luonnollisen henkilön tunnistusväline
- Taustalla myös eurooppalaista digitaalista identiteettiä koskeva asetusehdotus (eIDAS uudistus). EU-tason valmistelun ja kansallisen hankkeen tavoitteet pitkälti yhteneviä.
 - Nyt valmisteilla oleva HE koskee *kansallisia ratkaisuja*, mutta digitaalinen henkilöllisyys tulisi jatkossa osaksi myös uutta eurooppalaista identiteettilompakkoa
 - Ratkaisuja tarvitaan ja niiden kehittäminen etujoukossa tukee EU-tason yhteistyötä ja vaikuttamista: mahdollisuus toimia suunnannäyttäjänä ja vaikuttaa yhteisten ratkaisujen kehittämiseen kansallisista tarpeista lähtien
- Säädösehdotukset:
 - Uusi laki Digi- ja väestötietoviraston digitaalisen henkilöllisyyden palveluista;
 - Uusi laki digitaalisesta henkilöllisyystodistuksesta;
 - Muutoksia VTJ-lakiin, tukipalvelulakiin, lakiin vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista, passilakiin, henkilökorttilakiin sekä lakiin henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa.

Valmistelutilanne

- Hallituksen esitysluonnoksen lausuntoaika on päättynyt.
- Lausuntoja tuli n. 650 kpl, joista organisaatioiden lausuntoja n. 120
 - Organisaatiot pitivät esityksen tavoitteita yleisesti kannatettavina.
 - Kansalaisilta saatu lausuntopalaute oli lähes poikkeuksetta kriittistä, mutta ne perustuivat suurilta osin pitkälle vietyihin tulkintoihin esityksen sisällöstä.
- Lausuntopalautteen pohjalta tarkastellaan erityisesti:
 - Vaikutusarviointia, kilpailu- ja valtiontukioikeudellista arviota, tunnistettuja substanssikysymyksiä, lainsäädännön systematiikkaa ja heijastusvaikutuksia.
- Tavoitteena lausuntopalautteen yhteenvedon julkaisu alkukesästä ja hallituksen esityksen antaminen alkusyksystä.
- Lainsäädännön on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2023

Kohti eurooppalaista identiteettilompakkoa

Mikä eurooppalainen digitaalinen identiteetti?

- Kyse on EU:n eIDAS-asetuksen muuttamista koskevasta lainsäädäntöehdotuksesta, jonka tavoitteena on luoda yhteiset raamit **EUDI lompakkosovelluksille**.
 - Käytännössä kyse on puhelimesta toimivasta lompakkosovelluksesta, jonka avulla edistetään henkilön mahdollisuutta hallita ja osoittaa itseään koskevia tietoja koko EU:n tasolla.
 - Lainsäädännön lisäksi määritellään yhteiset tekniset raamit toteutettaville sovelluksille.
- Lainsäädäntöehdotus ja sen tavoitteet vastaavat monilta osin sitä, mitä Suomi tavoittelee jo kansallisella tasolla.
 - Kansallisen toteutustyön myötä meille on kertynyt arvokasta tietoa toimivan lainsäädännön rakennuspalikoista ja yhteensovittamisen tarpeista sekä uusista teknologioista.
 - Kustannusten ja kehitystyön päällekkäisyyden välttämiseksi kiinnitetään kuitenkin huomiota myös kansallisen työn yhteensovittamiseen EU-valmistelun kanssa.
- Tavoitteena on, että digitaalinen henkilöllisyystodistus ja muut viranomaisten vahvistamat tiedot muodostavat tulevaisuudessa vaatimukset täyttävän Eurooppalaisen lompakkosovelluksen.

Mikä muuttuu?

- Asetus asettaisi jäsenvaltioille velvollisuuden varmistaa, että jokaisessa jäsenvaltiossa, tarjotaan vähintään yksi lompakkosovellus.
 - Lompakkosovellus voi olla sekä julkisen että yksityisen sektorin tuottama.
- Eurooppalaisen lompakkosovelluksen käyttäjän olisi mahdollista:
 - tunnistautua eli osoittaa henkilöllisyytensä sähköisesti
 - näyttää itseään koskevia henkilötietoja ja todistuksia, kuten iän, ajo-oikeuden tai tutkintotodistuksen
 - tehdä sähköinen allekirjoitus
- Lompakkosovelluksen käyttäjiä voisivat olla sekä henkilöt että yritykset.
 - Suomen tavoitteena on varmistaa käyttö myös niin, että henkilö voi edustaa yritystä.
- Lompakkosovellukselle pyritään varmistamaan laaja käytettävyys eri palveluissa.
 - Julkisen sektorin toimijoiden lisäksi myös tietyillä yksityisenkin sektorin toimijoilla olisi velvollisuus hyväksyä lompakkosovellus eli luottaa siihen, silloin kun edellytetään vahvaa sähköistä tunnistamista. (12b artikla)

Miten voit osallistua?

VM

Lainvalmistelu,
kokonaisuuden
koordinointi

- Suomi vaikuttaa aktiivisesti lainsäädännön ja teknisten vaatimusten valmisteluun EU:ssa.
 - Valtiovarainministeriö on asettanut Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin kansallisen valmistelun koordinaatioryhmän, jonka puitteissa kansallista valmistelua tehdään.
 - Koordinaatioryhmä kuulee myös sen ulkopuolisia asiantuntijoita! Mikäli kiinnostuit, voit ottaa yhteyttä: Laura Kolinen (VM), laura.kolinen@gov.fi
- Digitaalisen henkilöllisyyden kehittämisen tilannekuva 14.6.2022
- Lisätietoja ja yhteyshenkilöt: <https://vm.fi/digihenkilollisyys>

DVV

Käyttöönottojen
tuki

- Säännölliset webinaarit; kansallinen toteutus ja eurooppalainen identiteettilompakko
 - 19.5.2022 Digitaalisen henkilöllisyyden uudistuksen infotilaisuus
 - 1.6.2022 Teknologiavalinnat digitaalisen henkilöllisyyden taustalla ja arkkitehtuurin läpikäynti
 - 23.6.2022 Digitaalisen henkilöllisyyden uudistuksen infotilaisuus
 - eIDAS Toolbox-webinaarit kolmen viikon välein
- Ota yhteyttä digihenkilollisyys@dvv.fi ja liity jakelulistalle.
- Lisätietoja <https://dvv.fi/digitaalisen-henkilollisyyden-uudistus>
- Rohkeasti mukaan pilotoimaan ja kokeilemaan uusia ratkaisuja.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!

Lisätietoja hankkeesta:

<https://vm.fi/digihenkilollisyys>

<https://vm.fi/en/digital-identity>

<https://vm.fi/sv/digital-identitet>

Tietohallintoneuvos Maria Nikkilä, 0295 530514
[maria.nikkila\(at\)gov.fi](mailto:maria.nikkila(at)gov.fi)